

In een gesprek met een echte Reuselse

Door Thijs van der Zanden

Als ik ôn vruuger denk dan denk ik ôn de gebôrgenheid zo es ik die gevuuld heb in m'n gebôrtehuis in de Peel. We wônden daor aan de rand van die schon grôôte haoi mee z'n vliegers en vennekes wôr we in de zomer mee z'n allen in gingen pôtje baoien. Ôk denk ik ôn opa Theske Bruininkx die bij ons inwônde en in z'n huukske in d'n herd zo spannend kon vertellen over heksen en spoken of dettie ur zelf in geleufde.

Miet van Limpt-Heesters tijdens het breien van truien voor de missie anno augustus 2000.

Aan het woord is de 79-jarige Miet van Limpt-Heesters de tweede dochter uit het grote gezin van Peer Heesters; beter bekend als Peerke van Nollekes Toon en Drieka van Theske Bruininkx.

Kinderjaren

Direct na hun trouwen zijn onze pa en ons moeder gaan wonen in een opgeknapt boerderijtje in de Reuselse Peel, naast de boerderij van opa Heesters. Ze begonnen in dat boerderijtje met wat gekregen spullen zoals een tafel met een paar stoelen en een oud ledikant met strooizak en kafzak. Boeren was er nog niet bij. Onze pa werkte in die tijd in de smederij van Sjef Imants en ons moeder verdiende zeven stuivers per dag en de kost bij Jan Tijssen op 't Hof, aldus Miet. Door zuinig te zijn en heel hard te werken kon er wat geld opzij gelegd worden. Van het

gespaarde geld werden er wat dieren gekocht, beginnende met een geit en wat kippen later gevolgd door wat varkens en een enkele koe. Weer later werden er wat stukskes grond gehuurd en kon het boeren langzaam aanvangen. Onze pa en ons moeder hebben in de Peel, beginnende met heel weinig, een bestaan als boer en boerin opgebouwd waarbij ons 10 personen tellend huishouden niks tekort is gekomen, vertelt Miet met respect. Ze moesten flink aanpakken. Behalve het verzorgen van het vee, het bewerken van het land en het binnenhalen van de oogst deden ze er nog van alles bij. Zo werd er onder meer in de late avonduren bij het licht van een olielamp tabak gestriep voor de Reuselse sigarenfabrieken. Ook stak onze pa turf in 't Goor en kapte posten uit houtwallen vur de stook.

Trouw dag van Drieka Bruininkx en Peer Heesters op 30 april 1919.

Het gezin van Drieka Bruininkx en Peer Heesters omstreeks 1948. Van links naar rechts, achterste rij: Jo, Thea, Cor, Toon en Miet. Voor vader Peer, Thijs, moeder Drieka en Nel.

In en om de boerderij

Veel speulen was er bij ons thuis vruuger niet bij. Er was altijd werk aan de winkel. Mijn oudste zus, ons Trees, kon al op jonge leeftijd stoppen, breien, naaien, koken en poetsen. Zij was in de beginjaren ook diegene die ons moeder hielp bij het huishouden. Zelf had ik meer de taak om op het jong grut te passen, aldus Miet. Rond de boerderij was het een paradijs voor k nder. Als we niet hoefden te werken gingen we de aangrenzende uitgestrekte haai op waar tussen de Peel en de Feel een aantal vennekes lagen. Onze pa die behoorlijk streng was stond erop dat we alle kleren aanhielden wanneer we in zo'n venneke gingen. Alleen onze sokken mochten we uitdoen. Als we te diep het water waren ingegaan gingen we mee onze zulder in de zon staan zodat we droog waren als we op huis aan gingen. Meestal echter was daar geen tijd voor en moest er gewerkt worden. Zaterdag was de grote poetsdag; dan moesten de ramen gewassen, de rooie plavuzen en tien paar klompen geschrobd en het gehele erf geveegd en opgeruimd worden, want moeder vond dat zondags alles proper moest zijn. Ook het zware werk werd door Miet niet geschuwd. Zo herinnert ze zich nog dat ze samen met pa de potstal had uitgemest. Na dit werk had ik heel mijn handen vol blaonen. Wel zegt Miet met nadruk dat het

vooral haar zus Cor was die het echte boerenwerk deed. Zij kon het paard inspannen met paard en wagen rijden, mutserd binden en ze werkte ook veel op het land.

Lagere schooltijd

Ik ben maar vijf jaar naar de lagere school geweest omdat ik het eerste jaar niet naar school kon als gevolg van difterie. In die tijd heerste deze ziekte bij veel gezinnen in Reusel. Bij ons op het huis werd zoals dat toentertijd gebruikelijk was een plaat gespijkerd met het opschrift "besmet terrein". Als gevolg van deze verschrikkelijke ziekte

Joke Heesters gestorven in december 1928 aan difterie. Ze was pas vier jaar oud.

De paorlingen tijdens hun Plechtige Communie omstreeks 1933. Helemaal rechts staat Trees Heesters die op 14-jarige leeftijd is overleden. Verder van links naar rechts: Jo van Kees van Hoof, Mien Vosters van Snippe Jan en An Sol van Klaoskes Jaon.

is toen ons Joke op vierjarige leeftijd gestorven terwijl de dokter nog even daarvoor had gezegd dat ze niet veel mankeerde, vertelt Miet niet helemaal zonder emotie. Naar de school gingen we zoals alle kinderen te voet. Behalve in het dorp lag er in Reusel nog geen harde weg. Op onze klompen liepen we dan via 't Hof, de Sleutel en de Kruisstraat naar school. We liepen dikwijls samen op mee de kénders van Maxen (Heesters), Horsting, Toemeskes Piet en Kees van Hoof. Het gebeurde nog al eens

een keer dat door regen of modderige wegen onderweg naar school de sokken nat werden. De klompen moesten we op school op de gang zetten en we zaten dan de hele voormiddag met natte sokken aan.

De nonnen op school waren streng en er waren ook kaoi nonnen bij. De handwerknou, zuster Patranda kneep, keihard net onder de nagel, in je vinger als we de naald niet goed vasthielden weet Miet nog uit eigen ervaring. Kwaad kon Miet worden op juffrouw Rokx. Trees het oudere zusje van Miet kreeg van deze juf wel eens straf. Trees hoorde heel slecht als gevolg van de difterie die ze enkele jaren daarvoor had gehad. Als de juf aan Trees iets vroeg verstond ze dat meestal niet en begon dan maar zenuwachtig te lachen. Nog kan ik er kwaad um worren als ze straf kreeg omdat de juf dacht dat ze dan uitgelachen werd, aldus Miet. Ook waren er wel goei nonnen zoals bijvoorbeeld zuster Heleni die een heel schónne tekst geschreven heeft voor het bidprentje van ons Joke, vertelt Miet. Het gedichtje was maar liefst 9 coupletjes groot en had de titel "Gedachtenis en afscheid van ons lief Joke." Een van de coupletjes ging als volgt.

*Mee d'Engelen mag ik spelen
En zingen altijd door
O Paatje kon u mij eens zien
Hier in 't Hemelkoor*

Trouwfeest in de Peel van Jan Kuipers en Marie Heesters, de zuster van vader Peer; omstreeks 1928. Op de achtergrond de boerderij van het gezin van Peer Heesters.

Een grote slag voor het gezin van Peerke en Drieka was het overlijden van hun Trees als gevolg van leukemie. Trees was pas veertien jaar toen ze overleed. Het was nog wel op de dag dat onze Thijs precies twee jaar werd, vertelt Miet met overslaande stem.

Speelgoed was er met Sinterklaas bij ons niet bij. Veel meer dan breigaren om een muts of sokken te kunnen breien en voor iedereen een appelsien kon de Sint bij ons in de Peel niet missen. Kermis werd helemaal niet gevierd. Als de kermis afgelopen was kregen we 's anderdaags met z'n allen een kwartje om bij Mil van Kaethoven een zak olienutjes te kopen.

Goeie herinneringen heeft Miet aan de Plechtige Communie waarbij ze gepaard is met Lies Heesters (van Maxen) en Jana van Kees van Hoof. Bij het paoren werd er om beurten bij de andere paorlingen gegeten. Bij de eerste communicant na de mis waarin de doopbelofte werd hernieuwd, bij de tweede na het lof en bij de derde de week daarna.

Gaan werken

Na haar lagere school is Miet gaan werken in de sigarenfabriek van Kiske Schrijn (Gijsbers). Ze maakte daar machinaal bosjes waarmee ze 3 gulden en 40 cent per week verdiende, weet Miet nog precies. Later toen Miet 16 jaar was heeft Klet (van Limpt) haar gevraagd bij de Sigarenmakersbond te komen en te beginnen bij Willem II als bosjesmaakster. Ze kreeg bij Willem II direct een verdubbeling van haar loon tot maar liefst 7 gulden per week.

In de loop van 1942 dreigde bij Willem II verplichte tewerkstelling naar Duitsland. Om dit te voorkomen nam Miet ontslag waarna Miet enige jaren als dienstmeid gewerkt heeft. Het langst is ze bij Frans van Keese Peer (van Limpt) geweest. Ook heeft ze korte tijd gewerkt bij Peer van Lankmannen (Lavrijsen) en bij Jef van Hoppe.

Oorlog en bevrijding

Miet weet nog dat op het einde van de oorlog de Duitsers in de Peel bij de Witte (Heesters) een varken uit de kooi hadden gehaald en bij hen op het erf geslacht. Opa Theske Bruininkx die wist dat de Witte het in die oorlogsjaren niet gemakkelijk had werd zo kwaad dat hij voor de Duitsers ging staan en hierbij op zijn

De paorlingen tijdens hun Plechtige Communie. Van links naar rechts: Miet Heesters van het Muiske, Lies Heesters (van Maxen) en Jana van Kees van Hoof.

beste Reusels riep, "D'n duuvel is julliën vodder, op oew bakkes slaogen zal ik oew". Moeder Drieka vertelde maar gauw, hierbij het bekende gebaar makende naar haar voorhoofd, dat opa niet goed bij zijn verstand was om hiermee te voorkomen dat het slecht met hem zou aflopen. Door een Duitser werd broertje Thijs dreigend boven de put gehouden en werd hem zelfs een keer een bajonet tegen zijn hoofd gehouden. Thijs en zijn zusje Nel waren hierna zo bang dat ze in de keuken in een smal pepke tussen de kast en de muur

Miet Heesters zittend op de Reuselse kei omstreeks 1938. Het was een plek waar verliefde stelletjes graag verbleven.

Theske Bruininkx, hij wilde in 1944 de moffen op hun bakkes slaogen.

Trouwdag van Sus Pee en Miet van het Muiske op 12 mei 1948. We zien hier de broers en zussen van Sus en Miet en hun ouders. In de lijst zitten de foto's van Wout en Harrie van Limpt en Jos Heesters die als soldaten in Nederlands-Indië gelegerd waren.

kropen, waar ze uren bleven zitten tot de Duitsers weg waren. In de Peel is bij de familie Horsting op het eind van de oorlog een vliegende bom gevallen. Door de explosie gingen bij ons de pannen van het dak en is een muur in de stal weggeslagen. Tijdens de eerste uren van de bevrijding waarbij Reusel volop gebombardeerd werd, is het gezin van Peerke en Drieka gaan schuilen in een veldschuur met ongedorsen koren, gelegen tussen de Peel en de Feel. De Engelse soldaten, waarbij ook een Nederlander uit Den Helder was,

vertelden dat ze daar niet veilig waren. Opa Theske Bruininkx die niet goed ter been was werd op een kruiwagen gezet en de familie vertrok te voet naar het Reusels Kötje. Daar aangekomen werd opa Theske Bruininkx in een Engelse jeep gezet. De Engelse staken hem een sigaret in de mond en aaiden hem geruststellend over zijn bulleke. Opa zei daarop "Dé zén hil ander mannen és die Rotmoffen", vertelt Miet met een lach. Hierna werd opa met de jeep en de rest van de familie met vrachtwagens naar Postel gebracht waar ze voorlopig veilig waren.

Trouwen en eigen gezin

Broer Toon was in het begin van de oorlog bevriend met Frans van Limpt beter bekend als Sus Pee die afkomstig was van 't Heike. En zoals altijd, het bloed kruipt waar het niet gaan kan, Sus laat zijn oog vallen op Miet. In hun verkeringstijd gingen Sus en Miet op een dag naar de kerk voor het 40-urengebed. Sus meende dat hij onderweg een witte kat zag liggen. Hij wilde deze kat met een ferme trap verjagen. Het bleek echter een witte steen te zijn. Nuchter zei Sus tegen Miet. "Ut is krék of munne klomp grutter wordt, kék de schulp is er al af".

Op 12 mei 1948 konden we trouwen omdat we bij Jan Pas in de Molenberg woonruimte hadden gevonden, vertelt Miet. De bruiloft van Sus en Miet werd in de Peel drie dagen gevierd. De eerste dag was voor de naaste familie, de tweede dag voor de buurt en de derde dag voor de kinderen uit de buurt. Om het feest te kunnen vieren werd de dorsvloer in de stal leeggeruimd en gepoetst. Op het erf werd met houten schotten een dansvloer aangelegd. De muziek werd ondermeer verzorgd door Jantje van de Fréete (Hermans) die hierbij gebruik maakte van zijn trekzak (accordeon). Miet weet nog dat er een aantal jongemannen met een goeien op in de Peel aankwamen omdat ze direct na de trouwmis bij Peer Tops en de Palmboom hadden aangelegd. Cor, de zus van Miet had voor het bruidspaar een soort kunstwerk gemaakt. Ze had op van een paar eiken stokken een lijst gemaakt met daarop een muizenval en een sigaar. Het kunstwerk had de symbolische betekenis dat de bruid, het muiske Miet in de val zat en dat bruidegom Sus de sigaar was. Het werkje is tijdens de bruiloft onder de

feestgangers per opbod verkocht. De opbrengst is geschonken aan het Katholiek Thuisfront dat indertijd het blad "de Brug" uitgaf ten behoeve van de Reuselse soldaten die uitgezonden waren naar Nederlands Indië. De familie Heesters uit de Peel werd in een artikeltje in "de Brug" van medio 1948 uit dankbaarheid vermeld als "voorbeeldige ijveraars voor het Katholiek Thuisfront". Voor de derde keer kreeg het huishouden van Drieka Heesters een grote klap te verwerken. Vader Peerke Heesters verongelukte tragisch op 31 december 1949. Hij werd overreden door zijn eigen wagen die volgeladen was met meel. Het ongeluk kon gebeuren omdat zijn paard schrok en onverwachts op hol sloeg van de herrie die kiepwagens maakten waarmee het land van Peer Tijssen aan de Lange Dijk geëgaliseerd werd. Als gevolg van het overlijden van pa ging Miet dikwijls naar de Peel om daar te helpen en moeder te ondersteunen in deze moeilijke tijd. Dit beviel Jan Pas niet en hij verzocht daarom Sus en Miet bij hem te vertrekken.

Terug in de Peel

Moeder Drieka vroeg Miet weer bij haar in te trekken en ze verhuisden samen met hun dochter Nel, die in de Molenberg geboren

*Dertigjarig
bruiloftsfeest van
Peer Heesters en
Drieka Bruininkx
geviert omstreeks
1948. Hun zilveren
bruiloft is i.v.m. de
oorlog niet gevierd.*

was, naar de Peel waar broer Thijs grotendeels het werk op de boerderij van vader had overgenomen. Miet kijkt nog steeds terug op een geweldige tijd die ze bij moeder Drieka

*Het gebied van de
Peel en de Feel waar
de Muiskes zo graag
kwamen. Hier nog
Cor Heesters, de
laatste schééper van
Reusel.*

Het gezin van Sus van Limpt en Miet Heesters omstreeks 1965.

Vele jaren hebben oma Drieka en oom Thijs, respectievelijk geheel links en geheel rechts, bij het gezin van Sus en Miet gewoond.

en broer Thijs daar in de Peel samen met haar gezin heeft ervaren. In de Peel werden hun volgende vijf kinderen geboren die ook allemaal met veel genoegen op deze tijd terugkijken. Vooral het familiebezoek op zondag van de kinderen, aangehouden en kleinkinderen was elke keer een feest. Ook voor de burens uit de Peel en venters die er hun waren kwamen aanbieden was het peelhuis van Drieka Heesters een zoete inval. Toon Pap (Lavrijsen) zei het eens als volgt: "Veul melk en pap heb ik bij Drieka's nooit verkocht, dé had ze zelf genoeg, mér de koffie was er alté hil lekker".

Wonen in de Beukenlaan

Miet en Sus van Limpt kregen in 1957 de mogelijkheid om een eigen huis te bouwen in de Beukenlaan waar ook hun zevende en jongste kind, Toon geboren is. Vooral voor Miet was het niet gemakkelijk voor de tweede keer de vertrouwde Peel en moeder Drieka, broer Thijs en zus Nel te verlaten.

Nog lange tijd heeft ze in de Beukenlaan heimwee gehad naar de geborgenheid van het peelhuis en ze ging daarom ook minstens drie keer per week naar haar moeder in de Peel. Hier kwam pas echt verandering in toen moeder Drieka en broer Thijs in 1963 naar de Beukenlaan kwamen en daar in het gezin van Miet en Sus werden opgenomen. Moeder Drieka en Thijs hebben tot aan hun overlijden in goede harmonie respectievelijk 23 en 34 jaar bij het grote gezin van Miet en Sus gewoond. Voor Miet en Sus hield dit in dat ze al die jaren het gastgezin zijn geweest voor de 7 kinderen, 35 kleinkinderen en inmiddels 41 achterkleinkinderen van oma Drieka Heesters. Op de gouden huwelijksdag die Miet en Sus op 12 mei 1998 met hun grote familie hebben gevierd waren het de eigen kinderen die hierop de aandacht vestigden. In een voordracht vertelden ze hoe gastvrij het gouden koppel al die jaren is geweest voor de familie die oma kwam bezoeken.

Slot

Miet van Limpt-Heesters is opgegroeid in een tijd waarin spaarzaamheid en hard werken heel normaal en vanzelfsprekend waren. Dit heeft ze van haar ouders als belangrijke deugden meegekregen. Het waren dezelfde ouders die in dat huis in de Peel ook een sfeer van gastvrijheid, geborgenheid, zorgzaamheid, gezelligheid en hartelijkheid wisten te creëren. Uit het gesprek met Miet komt heel duidelijk naar voren dat ze deze eigenschappen samen met haar man Sus in haar eigen huishouden heeft voortgezet. Dit wordt nog maar eens geïllustreerd door het feit dat Miet zich momenteel inzet door truien te breien voor de missie van Guinee waar de Eerselse broeder Jan Huibregts werkt. Dit jaar heeft ze aan hem al 51 truien geleverd en ze is al weer begonnen aan een serie van 30 nieuwe. Daarom stellen we vast dat Miet van Drieka Heesters met recht een echte Reuselse genoemd kan worden.

Sus van Limpt en Miet Heesters temidden van hun kinderen, kleinkinderen en aangetrouwden tijdens hun gouden bruiloft op 12 mei 1998.

De kleinkinderen Nicky en Jasper van Limpt laten hier het bord zien dat aan oma en opa is aangeboden tijdens hun gouden bruiloft op 12 mei 1998.

De tekst is heel toepasselijk met de nadruk op "Tevree".

